Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLVI/1/2013
Rady Gminy w Birczy
z dnia 29 stycznia 2013 roku

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH GMINY BIRCZA NA ROK 2013

1. Preambuła do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z założeniami nowoczesnych teorii rozwiązywania problemów alkoholowych, za bardzo skuteczne uważa się takie działania profilaktyczne, które skierowane są nie tylko na osoby podlegające tym działaniom, ale także skierowane są na konkretne środowisko społeczne, w którym dana osoba wychowuje się i mieszka. Środowiskiem takim jest przede wszystkim dom rodzinny, szkoła, najbliższe otoczenie: w tym sąsiedztwo, wioska, miejsce pracy czy kościół. Wszystkie te środowiska wzajemnie na siebie oddziaływują, kształtując człowieka, co powoduje, że konieczna jest ich ścisła współpraca, wzajemne wspieranie, korelowanie i uzupełnianie. Ponadto zapobieganie problemom alkoholowym wymaga tworzenia lokalnych inicjatyw, z podziałem zadań między instytucje i osoby realizujące zadania profilaktyczne, a wówczas będą one najbardziej skuteczne i dostosowane do warunków lokalnych.

Cele działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych określone zostały w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stanowiąc *"że organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy"*, co oznacza iż zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stają się również zadaniami samorządów gminnych.

W związku z tym określić można, że celem strategicznym gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania programów alkoholowych jest szeroko rozumiane zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych w gminie, a także zmniejszenie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych, zaś celami szczegółowymi są: działania na rzecz zmniejszenia indywidualnych zagrożeń wynikających z picia alkoholu, ochrona stabilności życia rodzinnego, a także działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. Cele szczegółowe stają się zadaniami realizowanymi w 2013 roku, zawartymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dlatego też Rada Gminy w Birczy podejmując te działania, dążyć będzie do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych a także działań na rzecz trzeźwości w środowisku lokalnym, poprzez wspieranie osób, organizacji i instytucji działających w tym zakresie.

2. Krótka informacja o gminie Bircza:

Gmina Bircza jest gminą wiejską, skupiającą 24 sołectw. Prawie wszystkie wsie sołeckie posiadają połączenie komunikacyjne z Przemyślem obsługiwane przez autobusy PKS i komunikację prywatną.
Na terenie gminy znajduje się:

- Urząd Gminy,
- Posterunek Policji,
- Ośrodek Zdrowia
- Gimnazjum,
- Szkoły Podstawowe,
- Szkoła Średnia
- Apteka
- Kościoły
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Przedszkole

Powierzchnia gminy wynosi	- 25.445 ha
Liczba ludności na dzień 31.12.2012	- 6.927
Dzieci uczące się w szkołach	
- Szkoły Podstawowe	- 410
- Szkoła Średnia	- 34
- Gimnazjum	- 264

3. Główne dysfunkcje występujące w rodzinach na terenie naszej gminy, korzystających ze świadczeń pieniężnych tut. GOPS na dzień 31.12.2012.r.

1. Ubóstwo	- 458
2. Bezrobocie	- 316
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	- 58
4. Długotrwała choroba	- 150
5. Niepełnosprawność	- 142
6. Wielodzietność	- 77
7. Rodziny niepełne	- 32
8. Alkoholizm	- 38
9. Po opuszczeniu zakładu Karnego	- 3
10. Sieroctwo	- 0
11. Zdarzenia losowe	- 2
12. Narkomania	- 0

4. Stan zasobów pozwalających na prowadzenie działań profilaktycznych w gminie.

1) Na terenie gminy Bircza nie ma placówek lecznictwa odwykowego, lecz dostęp do istniejących na terenie miasta Przemyśla jest zadawalający. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Birczy realizując zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych współpracuje z innymi

instytucjami, organizacjami oraz stowarzyszeniami specjalizujących się w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Birczy,
- Poradnia dla Osób Uzależnionych i Współ uzależnionych w Przemyślu
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przemyślu,
- Posterunek Policji w Birczy,
- Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyślu ,
- Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, Szkoła Średnia naszej gminy,
- Stowarzyszenie Animatorów Trzeźwości w Przemyślu,
- Powiatowy Zespół ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Profilaktyki,
- Archidiecezjalny Duszpasterz Trzeźwości i Dekanalni Referenci Trzeźwości.
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy.

Podobnie wygląda sytuacja z dostępnością do grup samopomocowych takich jak: AA, AL.-ANON, czy Klubu Abstynenckiego w Przemyślu.

5. Ustalenie zadań profilaktycznych na rok 2013.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

W celu zwiększenia pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu na terenie Gminy Bircza realizuje się działania, które pomogą osobom z problemem alkoholowym jak również całym rodzinom.

Celem tego zadania jest zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych, a także z problemem alkoholowym, poprzez zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych, poprawę skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych usług leczniczych oraz wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy. Poza tym celem tego zadania jest zmniejszenie liczby przypadków uzależnienia poprzez uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów związanych z procesem uzależnienia się, a także zwiększenie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania, wynikających z nadmiernego picia. Do działań takich zaliczamy między innymi:

1. **Organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i współ uzależnionych.**

Działanie te skierowane są do osób uzależnionych. Ma na celu zwiększenie osób leczących się i korzystających z terapii.

2. **Utworzenie Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym.**

Celem tego działania jest zmniejszenie liczby przypadków uzależnienia poprzez uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów związanych z procesem uzależnienia.

3. **Funkcjonowanie telefonu zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin.**

Celem tego działania jest pomoc rodzinom, w których występują problemy alkoholowe jak również przemoc domowa. Pomoc lub niezbędne informacje można uzyskać anonimowo nie podając imienia i nazwiska.

4. **Współpraca z poradniami odwykowymi w zakresie orzekania o stopniu uzależnienia oraz w zakresie leczenia.**

Działanie to jest podstawą do skierowania osoby uzależnionej na leczenie. Ma to na celu rozpoznanie stopnia uzależnienia i skierowania na odpowiednie leczenie w systemie otwartym lub zamkniętym.

5. **Zakup wydawnictw o tematyce alkoholowej i przemocy na potrzeby Komisji oraz osób zajmujących się terapią.**

Działanie to skierowane jest przede wszystkim do członków GKRPA, pracowników Poradni odwykowych, policji, GOPS, którzy na bieżąco powinni być szkoleni w wyżej wymienionym zakresie. Celem tego zadania jest również zwiększenie skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych usług leczniczych.

6. **Wspieranie działalności Grupy Anonimowych Alkoholików.**

Głównym celem tego działania jest pomoc przy organizacji spotkań Grupy AA i wspierania działalności środowisku lokalnym.
W/w działania skierowane są przede wszystkim do osób uzależnionych z terenu całej gminy jak również ich rodzin.
Podmiotami realizującymi powyższe zadania są:
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Birczy,
- Psycholog

Osobą odpowiedzialną za realizację w/w zagadnień jest Pełnomocnik Wójta Gminy Bircza.

II. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Głównym celem tego zadania jest zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań) poprzez: zwiększenie skuteczności interwencji prawno- administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu, zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i społecznej dla członków rodzin. Dlatego też realizujemy następujące działania w w/w zakresie:

1. **Kontynuowanie działalności informacyjnej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Birczy dla ofiar przemocy i współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Birczy na bazie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Birczy.**

Działanie to jest skierowane przede wszystkim do osób dotkniętych przemocą. Głównym celem tego działania jest zwiększenie dostępności informacji na temat ochrony i interwencji.

2. **Współpraca z Posterunkiem Policji w Birczy**

Działanie skierowane jest również do osób dotkniętych przemocą. Celem tego działania jest zwiększenie skuteczności interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny.

3. **Zwrot kosztów przejazdu na terapię do Poradni dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu w Przemyślu.**

Celem tego działania jest pomoc finansowa na pokrycie kosztów dojazdu na terapię do Poradni dla Osób Uzależnionych i Współ uzależnionych w Przemyślu na podstawie potwierdzenia obecności na terapii.
Poszczególne działania skierowane są do osób dotkniętych przemocą, chorobą alkoholową oraz ich najbliższych.
Podmiotami realizującymi powyższe zadania są:
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Birczy,
- Posterunek Policji w Birczy,

- Psycholog,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Birczy.

Osobą odpowiedzialną za realizację poszczególnych zadań jest Pełnomocnik Wójta Gminy.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Celem tego zadania jest zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu przez młodzież poprzez: ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich wdrożenie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod uczenia postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu, ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez młodzież, interwencje profilaktyczne wobec grup podwyższonego ryzyka, edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji. Poza tym celem tego zadania jest uczestnictwo w Ogólnopolskich Kampaniach „ Zachowaj Trzeźwy Umysł" oraz „Alkohol – Nieletnim Wstęp Wzbroniony" jak również analiza zjawiska problemów alkoholowych występujących na terenie gminy. W celu zapobiegania wczesnego kontaktu z alkoholem realizujemy następujące zadania:

1. Wspomaganie rozwoju Szkolnego Koła Animatorów Trzeźwości.

Działanie to ma na celu zapoznanie dzieci oraz młodzieży ze szkodliwością spożywania napojów alkoholowych.
Programy te nie dotyczą tylko uzależnienia od alkoholu ale również przemocy domowej i problemu jakim jest narkomania.

2. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną zmierzającą do objęcia pomocą dzieci z rodzin zagrożonych patologią.

Celem tego działania jest pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią i chorobą alkoholową. Zadanie to skierowane jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży w celu udzielania im pomocy potrzebnej do normalnego funkcjonowania i radzenia sobie w różnych trudnych sytuacjach.

3. Kontynuowanie profesjonalnych programów profilaktyczno-edukacyjnych.

Celem tego działania jest zapoznanie dzieci i młodzieży ze szkodliwością spożywania napojów alkoholowych nie tylko przez młodzież ale również i osoby dorosłe. Przez programy profilaktyczne młodzież uczy się odmawiać picia napojów alkoholowych.
Zadanie skierowane jest do dzieci i młodzieży w celu zapobiegania wczesnego kontaktu z alkoholem.

4. Uczestnictwo w Powiatowej Kampanii Profilaktycznej.

Celem tego zadania jest również promowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień przez dzieci, młodzież oraz społeczność lokalną oraz zmniejszenie ilości spożywania napojów alkoholowych przez młodzież oraz osoby dorosłe.

5. **Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych.**

Celem tego zadania jest promowanie zdrowego stylu życia oraz zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez zajęcia sportowe i plastyczne.
Zadanie skierowane jest do dzieci szkół podstawowych i gimnazjum.

6. **Współudział przy organizacji corocznych Między Gminnych Spotkań Profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.**

Celem tego zadania jest lepsza znajomość problemu praz zapobieganie wczesnego kontaktu z alkoholem a także promowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień.
Działanie to kierujemy do dzieci szkół podstawowych oraz gimnazjum.

7. **Inicjowanie i wspieranie działań podejmowanych przez organizacje trzeźwościowe społeczność lokalną zmierzających do organizacji różnych imprez edukacyjnych i trzeźw ościowych dla młodzieży i dorosłych.**

Celem tego zadania jest wdrożenie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod uczenia postaw a także umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
Zadanie to skierowane jest do społeczności lokalnej w tym młodzieży.
Podmiotami realizującymi poszczególne zadania są:
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Birczy,
- Dyrektorzy Szkół,
- Organizacje trzeźw ościowe,
- Społeczność lokalna,
- Nauczyciele,
- Szkolne Koło Animatorów Trzeźwości,

Osobą odpowiedzialną za realizację poszczególnych zadań jest Pełnomocnik Wójta Gminy

IV. Wspomaganie działalności – instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Celem tego zadania jest stwarzanie wsparcia dla organizacji i stowarzyszeń oraz instytucji samopomocowych zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom. Do zadań realizowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. Wspomagania działalności instytucji i stowarzyszeń zaliczamy:

1. **Ustalanie zasad współpracy w zakresie realizacji i finansowania zadań profilaktycznych na rzecz gminy przez instytucje i osoby je realizujące.**
2. **Współdziałanie ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi służącymi wspomaganiu rozwiązywania problemów alkoholowych.**
3. **Współpraca ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi w zakresie organizacji:**
   - obozów, kolonii terapeutycznych dla dzieci z rodzin alkoholowych,
   - imprez o charakterze trzeźw ościowym,
4. **Współpraca z Powiatowym Zespołem ds. Zapobiegania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień przy Starostwie Powiatowym w Przemyślu.**

5. Współuczestnictwo w organizacji cyklicznych Konferencji dotyczących rozwiązywania problemów uzależnień i przeciw działaniu wykluczeniu społecznemu dla społeczności lokalnej.

Celem tych wszystkich działań jest uporządkowanie zasad współpracy oraz zwiększenie aktywności społecznej w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych jak również zapobieganie kontaktu z alkoholem dzieci i młodzieży.
Podmiotem realizującym powyższe zadania jest:
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osobą odpowiedzialną za realizację zadań jest Pełnomocnik Wójta Gminy.

Opracował :

Józef Piotrowski

PLAN DOCHODÓW I WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2013

Dochody:

Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – **50.000.00 zł.**

Wydatki:

Lp.	ZADANIA	Przewidywane koszty zł
1.	**WYDATKI ZWIĄZANE Z OPŁACENIEM OSÓB UPRAWNIONYCH DO WYDANIA OPINII W ZAKRESIE STOPNIA UZALEŻNIENIA ALKOHOLOWEGO** Jest to opłata za przeprowadzenie badania przez psychologa i psychiatrę dotyczącego stopnia uzależnienia od alkoholu , które jest wymagane do skierowania na leczenie odwykowe, oraz pełnienie dyżurów w punkcie konsultacyjnym raz w miesiącu.	1.500,00
2.	**SZKOLENIE CZŁONKÓW KOMISJI** Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbędą szkolenia zgodnie z wymogami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi .	1.000,00
3.	**PROPAGOWANIE TRZEŹWOŚCI I ABSTYNENCJI .** Zakup materiałów propagandowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (broszury, plakaty, ulotki, książki, wydanie biuletynu) .	1.000,00
4.	**REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH Z DZIEĆMI W GODZINACH POZALEKCYJNYCH – SPORT , ZAJĘCIA PLASTYCZNE** Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w godzinach pozalekcyjnych oraz w czasie ferii zimowych .	4.500.00
5.	WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ: Pełnomocnika i członków Gminnej Komisji Pełnomocnik wraz z pochodnymi – Wynagrodzenie /umowa – zlec./ czł. komisji – za posiedzenie : 10 czł. x 6 posiedzeń x 70,00 zł.= 4.200 zł.	15.527,00
6.	**DOFINNANSOWANIE DLA MIEJSKIEGO OŚRODKA ZAPOPBIEGANIA UZALEŻNIENIOM W PRZEMYŚLU.** Obsługa mieszkańców Gminy Bircza	5. 000,00
7.	**KOSZTY PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH** /delegacje/ - koszty dojazdów osób uzależnionych na psychoterapię/nie posiadających żadnych źródeł dochodu/	1.800,00
8.	**ORGANIZOWANIE WYPOCZYNKU DLA DZIECI ORAZ ZAWODÓW SPORTOWYCH I INNYCH IMPREZ KULTURALNYCH CELEM EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA CZASU WOLNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (kolonie, konkursy, zawody sportowe, konferencje,**	9.758.00

	kampanie profilaktyczne, mikołajki dla dzieci itp.) Zorganizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży , pomoże rozpropagować wśród najmłodszych zdrowy styl życia wolny od uzależnień .	
9.	**DOŻYWIANIE DZIECI Z RODZIN PATOLOGICZNYCH W ŚWIETLICACH OPIEKUŃCZYCH**	9.000,00
10.	**POZOSTAŁE WYDATKI ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM PEŁNOMOCNIKA/ PEFRON, ZFŚS,**	915.00
	OGÓŁEM ŚRODKI	**50.000.00**

KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU.

1. Wójt Gminy składa sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Radzie Gminy raz w roku w sposób ustalony przez Radę Gminy.